

למידה שיתופית בקורסים אקדמיים מקוונים

לפניכם מודל ללמידה שיתופית שניתן לשלב בלמידה מרחוק.

הלמידה השיתופית בנויה משלושה שלבים :

- א. **שיעור פתיחה** (סינכרוני או א-סינכרוני באמצעות חומר כתוב שיישלח לסטודנטים)
- ב. **עבודה שיתופית של הסטודנטים** (בכלים שיתופיים ברשת לפי בחירת הסטודנטים בקבוצה)
- ג. **שיעור סיכום** (סינכרוני או א-סינכרוני באמצעות חומר כתוב שיישלח לסטודנטים)

א. שיעור פתיחה

1. מסבירים לסטודנטים את שלושת השלבים של למידה שיתופית.

2. מבהירים את כללי ה"חוזה" בין המרצה לסטודנטים:

לוח זמנים: מועדי הפגישות הוירטואליות עם המרצה, מועדי הגשת התוצרים למרצה ומועד פרסום התוצרים לכלל הסטודנטים.

דרכי הערכה: הפרמטרים הנלקחים בחשבון. הערכה אישית ו/או קבוצתית.

1. הצגת הנושא וחומר רקע: המרצה נותן סקירה כללית ודגשים. אפשר באמצעות הרצאה מקוונת או באמצעות שליחת חומר רקע.

2. משימה אישית קצרה: המרצה מציג משימה ברמת חשיבה לא גבוהה, רמת ידע, הקשורה ישירות לנושא שהועבר בשיעור או בחומר שנשלח.

את תוצרי המשימה האישית הסטודנטים שולחים למרצה. אפשר לתת הערכה למשימה זו שתשוקלל בהערכה הסופית.

מטרת המשימה האישית - לחבר כל סטודנט לנושא, לגרום לו לחשוב, ללמוד ולחקור את הנושא כדי שיוכל לתרום בקבוצה ללמידה שיתופית.

ב. עבודה שיתופית של הסטודנטים

מטרת העבודה השיתופית: הרחבה והכללה של הנושא שנלמד במשימה האישית לכדי תיאוריה כללית.

1. מחלקים את הכיתה לקבוצות. לחלוקת הקבוצות מומלץ להיעזר בתוכנת "padlet". אפשר שהמרצה יחלק לקבוצות על סמך התוצרים שהגיעו אליו. או לבקש מהם להתחלק לקבוצות. (בהמשך מוצעות מספר דרכים לחלוקה לקבוצות)

2. כל קבוצה מקבלת משימה. לביצוע המשימה בשלב זה נדרשת רמת חשיבה גבוהה יותר מזו שנדרשה במשימה האישית בנושא.

אופן השיח: עבודה משותפת של חברי הקבוצה בצורה מקוונת באמצעות כלים טכנולוגיים: גוגל פורם, גוגל דוקס

וכד'.

חשוב שהמרצה יהיה שותף בשיח של כל קבוצה, יהיה זמין לשאלות, יעזור ויחדד נקודות בלתי ברורות. אינטראקציה של המרצה עם הקבוצות מאפשרת לו להבין את דרך החשיבה של הסטודנטים ועוזרת לו להתמקד בתכנים החשובים שעליהם ידבר בסיכום העבודה.

3. הסטודנטים מגבשים מסמך מסכם ושולחים למרצה. המרצה עובר על המסמך ואם יש צורך מחזיר לתיקונים, עד לקבלת מסמך ראוי. המסמך הסופי יישלח לכלל הסטודנטים בקורס.

דרכים אפשריות לחלוקה לקבוצות

1. הסטודנטים יתחלקו באופן עצמאי לקבוצות. כל סטודנט משבץ עצמו בקבוצה.
2. המרצה יחלק את הסטודנטים לקבוצות על פי החלטתו – ויפרסם את הקבוצות
3. הסטודנטים מתחלקים עפ"י קבוצות עניין. מציעים מספר תחומי עניין הקשורים לנושא. כל אחד בוחר תחום הקרוב אליו ועונה למשימה האישית בהתאם לנושא. אפשר לחלק את הקבוצות בשתי דרכים:
א. קבוצות הומוגניות לפי תחום העניין, כך שכל קבוצה מומחית בנושא שבו בחרה. (ביולוגי, אקולוגי, פיזיקאלי, רגשי, חברתי, מדיני וכדומה)
ב. קבוצות הטרוגניות המורכבות מתחומי עניין שונים. כל אחד תורם לקבוצה מתחום העניין שלו.
4. המרצה מחלק את הנושא לדוגמאות ממחישות. לדוגמא:
הנושא: אמנות במאה ה-18. תתי הנושאים: רשימת האומנים מתקופה זו. הסטודנטים מתחלקים לקבוצות כשכל קבוצה עוסקת באומן אחד או בקבוצת אומנים במשימה האישית כל אחד בוחר תת-נושא הקרוב אליו ועונה למשימה האישית בהתאם לבחירה שלו. לפי בחירות אלו המרצה מחלק לקבוצות.

על מנת שיהיה איזון בין הקבוצות מומלץ מראש לבקש מכל אחד לרשום את עצמו לתחום העניין או התת-נושא בו הוא בוחר. כדאי להיעזר בתוכנת ה-padlet.

ג. שיעור סיכום

1. סיכום בשיעור מקוון

המרצה מנהל את השיח במליאה.

כדאי להתחיל בסיכום קצר של מיקוד וארגון החומרים שנישלחו, העלאת דילמות שעלו בקבוצות או דילמות חדשות, הרחבה מעניינת של המרצה ורעיונות להרחבה בהמשך.

חשוב לשים לב: קשה לערוך דיון שוטף בצורה וירטואלית. לכן כדאי לחשוב על דרכים חלופיות לשילוב בשיעור הסיכום המקוון

- א. הצבעה בעזרת התוכנות השונות - מנטימיטר, קהות, סוקרטיב
- ב. ענן מילים – מנטימיטר, אנסר-גרדן
- ג. החלפת דעות קצרות - פדלט

2. סיכום לא מקוון (אם לא מתאפשר לערוך פגישה מקוונת)

- א. המרצה ישלח מסמך ארגון וסיכום העושה אינטגרציה בין הקבוצות השונות.
- ב. לבקש מכל קבוצה לשלוח דילמה הקשורה לחומר שהיא עסקה בו ולבקש מהסטודנטים להגיב. מומלץ להיעזר בפדלט כשכל דילמה מוצגת ב "פיתקית" נפרדת כך יוכלו להגיב לכל דילמה על הפתקית השייכת לה. אך אפשר בעזרת טכנולוגיות שיתוף אחרות.
- ג. המרצה ישלח שאלות מסכמות ויבקש לדון בהם בפורום, או ישלח כעבודה שיינתן עליה ציון.

ועוד משהו קטן ...

מעבר לצורך שעלה בעקבות הבידוד, זוהי הזדמנות לתת לסטודנטים לחוות דרך שונה ללמידה. ובכך יזכו בכל היתרונות של העבודה והלמידה השיתופית. צורת למידה/עבודה זו תורמת ל:

- מעורבות של התלמידים בלמידת הנושא ולא רק כקולטים.
- לסטודנטים שבדרך כלל נמנעים מלהשתתף ניתנת האפשרות להיות מעורבים יותר, לחשוב, לגבש דעה ולהביע אותה.
- חשיפה לדעות ולדרכי חשיבה של סטודנטים אחרים
- רואים שמותר לטעות/ שהם טובים בדיוק כמו השאר.
- תורם להיכרות בין הסטודנטים ומגבש.

לכל שאלה או עצה נוספת, נשמח לעזור ולהיות שותפים להוראה השיתופית.

וכמובן : לא לשכוח לספר לנו מה עשיתם, מה הסטודנטים אמרו והעיקר:

נהניתם ? - ספרו לחבריכם (וגם לנו...)

יעוצת המרכז לקידום ההוראה

teachingc@tauex.tau.ac.il

054-4374141